

**STRESZCZENIE PRZEPISÓW FITOSANITARNYCH EPPO
ARMENII**

ARMENIA

**Prawo Republiki Armenii dotyczące Kwarantanny Roślinnej i Ochrony
Roślin
(2006-11-27)**

2008-02

OEPP/EPPO
1 rue le Nôtre
75016 PARYŻ

Przyjęte 27 listopada, 2006

PRAWO REPUBLIKI ARMENII DOTYCZĄCE KWARANTANNY ROŚLINNEJ I OCHRONY ROŚLIN

Rozdział 1

Warunki Ogólne

Artykuł 1. Zakres Prawa

Obecne Prawo reguluje powiązania w dziedzinie kwarantanny roślinnej i ochrony roślin pomiędzy uprawnionymi organami państwowymi Republiki Armenii (zwanej dalej „Organami uprawnionymi”) i osobami fizycznymi i prawnymi, działającymi na terytorium Republiki Armenii.

Artykuł 2. Główne Pojęcia stosowane w Niniejszym Prawie

Główne pojęcia zawarte w niniejszym Prawie brzmią następująco:

Rośliny – rośliny całe lub ich części, włączając nasiona i materiał rozmnożeniowy (embryo);

Kwarantanna roślinna – składowa działań państwa w zakresie ochrony roślin, mająca zapobiec wprowadzenia na terytorium Republiki Armenii, agrofagów szczególnie szkodliwych dla roślin, produktów roślinnych i, przedmiotów podlegających przepisom, jak również w celu wykrycia, lokalizacji i wyeliminowania zajętych terenów;

Produkty ochrony roślin – środki chemiczne i biologiczne używane do zapobiegania agrofagom, ich kontroli i wyeliminowania;

Produkt roślinny – jakikolwiek nieprzetworzony surowy materiał naturalny pochodzenia roślinnego (włączając ziarno), ujęty w spisie roślin i zatwierdzony przez Rząd RA w celu zapewnienia bezpieczeństwa kwarantannowego oraz wytwarzanych produktów, który zarówno w postaci naturalnej, jak i przetworzonej, może stanowić ryzyko zawleczenia i / lub rozprzestrzeniania się agrofagów;

Świadectwo fitosanitarne – świadectwo, które potwierdza zgodność roślin, produktów roślinnych oraz przedmioty podlegających przepisom, z przepisami i normami fitosanitarnymi kraju importującego;

Analiza zagrożenia agrofagiem – ocena dokonana na podstawie dowodów ekonomicznych, biologicznych i naukowych w celu określenia rozprzestrzenienia się agrofaga;

Przepisy i normy fitosanitarne – wymagania stosowne dla kwarantanny roślinnej, które regulują działania osób fizycznych lub prawnych w zakresie kwarantanny roślinnej;

Ochrona roślin – składowa działań kontroli agrofagów, włącznie ze sposobami kontroli chemicznej i biologicznej, mająca na celu ochronę środowiska, roślin i zwierząt;

Inspekcja roślin – wizualne metody badania roślin, produktów roślinnych oraz innych przedmiotów podlegających przepisom, w celu stwierdzenia obecności agrofagów;

Agroflag kwarantanny roślinnej – agroflag mający potencjalne znaczenie ekonomiczne dla zagrożonego obszaru, lecz nie występujący jeszcze na tym obszarze, lub występujący w stopniu nieznacznym i nie podlegający oficjalnej kontroli;

Agroflag roślinny – jakikolwiek gatunek choroby, agrofaga lub chwastu szkodliwy dla roślin lub produktów roślinnych;

Obszar kwarantanny roślinnej – obszar, na którym występuje agroflag roślinny, i gdzie stosowane są działania kontroli fitosanitarnej i zwalczania fitosanitarnego, w celu zapobieżenia i wyeliminowania rozprzestrzeniania się agrofaga;

Agroflag podlegający i niepodlegający przepisom – agroflag niekwarantanny, którego obecność w roślinach przeznaczonych do sadzenia, wpływa na zamierzone wykorzystanie tych roślin, w stopniu nieakceptowalnym ekonomicznie, i w związku z tym podlegającym przepisom na terytorium kraju importującego;

Zezwolenie importowe – oficjalny dokument potwierdzający ważność danego produktu zgodną z wymogami fitosanitarnymi kraju importującego;

Kontrola agrofaga – wzmocnienie przepisów fitosanitarnych mające na celu zahamowanie, opanowanie lub wyeliminowanie agrofagów, jak również kontrolę agrofagów podlegających i niepodlegających przepisom;

Kontrola fitosanitarna – składowa środków administracyjnych i prawnych mająca na celu zapewnienie egzekucji prawa przez osoby fizyczne i prawne;

Graniczny punkt kontroli kwarantannowej – pododdział Krajowego Inspektoratu Kwarantanny Roślinnej i Ochrony Roślin RA, działający w granicznych punktach kontroli, wdrażający kontrolę fitosanitarną prowadzoną w trakcie importu i eksportu roślin, produktów roślinnych oraz przedmiotów podlegających przepisom na granicy państwowej, jak również mający chronić terytorium RA przed zawleczeniem agrofagów z innych państw;

Przedmioty podlegające przepisom – jakakolwiek roślina, produkt roślinny, miejsce przechowywania, materiał opakowaniowy, pojemnik, przewóz, gleba lub inny przedmiot będący w stanie być siedliskiem agrofagów, lub je rozprzestrzeniać, i który wymaga wdrożenia działań fitosanitarnych;

Ekspertyza fitosanitarna – badania laboratoryjne roślin, produktów roślinnych oraz przedmiotów podlegających przepisom, mające na celu ujawnienie obecności lub braku agrofagów;

Kontrola roślin, produktów roślinnych i przedmiotów podlegających przepisom – kontrola oraz pobieranie próbek roślin, produktów roślinnych i przedmiotów podlegających przepisom, do testów fitosanitarnych mających stwierdzić obecność agrofagów, lub je zidentyfikować;

Świadectwo fitosanitarne importu (eksportu) – świadectwo wydawane w granicznym punkcie kontroli, po stwierdzeniu zgodności przesyłki z wymogami kraju eksportującego (importującego)

Artykuł 3. Przepisy prawne dotyczące Kwarantanny Roślinnej i Ochrony Roślin

1. Powiązania w zakresie kwarantanny roślinnej i ochrony roślin są regulowane przez obecne Prawo i inne ustawy prawne Republiki Armenii.

2. W przypadku innych przepisów określonych przez umowy międzynarodowe Republiki Armenii, nie podlegającym zapisom obecnego Prawa, stosowane są przepisy umów międzynarodowych.

ROZDZIAŁ 2

PRZEPISY KRAJOWE W ZAKRESIE KWARANTANNY ROŚLINNEJ I OCHRONY ROŚLIN

Artykuł 4. Kompetencje Rządu Republiki Armenii w zakresie Kwarantanny Roślinnej i Ochrony Roślin

Kompetencje Rządu Republiki Armenii dotyczące Ochrony i Kwarantanny Roślin są następujące:

- 1) zapewnianie wdrażania polityki państwa
- 2) zatwierdzanie państwowych programów współpracy międzynarodowej dotyczącej kwarantanny i ochrony roślin
- 3) przyjmowanie przepisów fitosanitarnych dotyczących kwarantanny i ochrony roślin
- 4) zatwierdzanie państwowej procedury rejestracji roślin i produktów roślinnych
- 5) rekompensowanie procedury konsultacyjnej dotyczącej ochrony roślin oraz ustanawianie form prowadzenia ich importu lub eksportu
- 6) ogłaszanie i unieważnianie kwarantanny roślinnej
- 7) zatwierdzanie przepisów dotyczących jednolitego stroju państwowych inspektorów kwarantanny roślinnej
- 8) przyjmowanie innych aktów prawnych wywodzących się z niniejszego Prawa

Artykuł 5. Uprawnienia organów upoważnionych w zakresie kwarantanny roślinnej i ochrony roślin

Organ upoważniony w zakresie kwarantanny roślinnej i ochrony roślin:

- 1) zatwierdza spis roślin kwarantannowych oraz podlegających przepisom agrofagów niekwarantannowych;
- 2) określa granice zajętych obszarów podlegających ochronie i nadzorowi, kontroli agrofagów kwarantannowych roślin, produktów roślinnych oraz innych przedmiotów podlegających regulacji;
- 3) zatwierdza modelową formę dokumentów przekazywanych jednostkom fizycznym i prawnym przez organy uprawnione, zgodnie z niniejszym Prawem (do pobierania próbek, odtruwania, zwrotu, aktów wyeliminowania, konsultacji świadectwa i kwarantanny, testowania, protokołowania, powiadamiania o zakazie importu towaru, itd.);
- 4) zatwierdza modelową formę rejestru dla celów testów fitosanitarnych roślin, produktów roślinnych oraz innych przedmiotów podlegających przepisom;

- 5) zatwierdza listę roślin i produktów roślinnych podlegających kontroli fitosanitarnej;
- 6) zatwierdza listę roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów podlegających przepisom, których wprowadzanie jest zakazane;
- 7) nadzoruje stosowanie zasad fitosanitarnych dla kwarantanny roślinnej i ochrony roślin;
- 8) dostarcza jednostkom fizycznym i prawnym oceny dotyczące produkcji, przetwarzania, magazynowania, sprzedaży, importu oraz eksportu produktów ochrony roślin, oparte na wynikach testów;
- 9) opracowuje kwarantannę roślinną i środki ochrony roślin;
- 10) bada i analizuje procesy produkcji, przetwarzania, magazynowania, transportu oraz sprzedaży roślin, produktów roślinnych oraz innych przedmiotów podlegających przepisom;
- 11) współpracuje z organizacjami międzynarodowymi i innymi;
- 12) egzekwuje współpracę z zarządem państwowym i lokalnymi organami samorządowymi
- 13) wdraża inne uprawnienia zdefiniowane ustawodawstwem.

ROZDZIAŁ 3

KWARANTANNA ROŚLINNA ORAZ OCHRONA ROŚLIN REPUBLIKI ARMENII

Artykuł 6. Zadania Kwarantanny Roślinnej i Ochrony Roślin

Zadania Kwarantanny Roślinnej i Ochrony Roślin są następujące:

- 1) identyfikowanie i eliminowanie agrofagów roślin kwarantannowych oraz podlegających przepisom agrofagów niekwarantannowych, na terytorium Republiki Armenii;
- 2) zapobieganie zawleczenia i rozprzestrzenienia się agrofagów roślin kwarantannowych na terytorium Republiki Armenii; kontrola roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów podlegających przepisom, pobieranie próbek do testów oraz działania ochrony roślin;
- 3) zapewnienie zgodności z przepisami fitosanitarnymi dotyczącymi importowania, eksportowania, re – eksportowania oraz operacji tranzytu roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów podlegających przepisom;
- 4) egzekwowanie przepisów fitosanitarnych i norm przy produkcji i przetwarzaniu roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów podlegających przepisom, jak również w punktach handlowych działających na terenie Republiki Armenii
- 5) podejmowanie działań w celu przewidzenia, diagnozowania oraz zapobiegania masowej reprodukcji i rozprzestrzenianiu się agrofagów
- 6) poprawa fitosanitarnych warunków roślin rolniczych i ozdobnych, lasów, oraz zapewnienie wyłączenia przed zniszczeniem ekologicznie czystych plonów, środowiska, flory i fauny.

Artykuł 7. Państwowa Rejestracja Produktów Ochrony Roślin

1. Produkty ochrony roślin podlegają obowiązkowej rejestracji państwowej.
2. Produkty ochrony roślin są rejestrowane przez Organ Upoważniony, na podstawie wniosku przekazanego przez Komisję rejestracyjną środków ochrony roślin (zwaną dalej Komisją). Struktura oraz kompetencje Komisji są określone przez Rząd Republiki Armenii.
3. Rejestracja państwowa nowych produktów ochrony roślin w Republice Armenii jest przeprowadzana gdy:
 - 1) były one nieprzerwanie testowane przez ponad dwa lata w różnych strefach klimatycznych;
 - 2) dostępna jest pozytywna opinia Komisji.
4. Produkty ochrony roślin wytwarzane, testowane i stosowane w innych krajach są rejestrowane, jeżeli dostępna jest pozytywna opinia Komisji.
5. Dla pozytywnej opinii dotyczącej rejestracji produktów ochrony Roślin, wymagane są następujące dokumenty:
 - 1) dla nowo syntezowanych, testowanych produktów ochrony roślin:
 - a) świadectwo rezultatów dwuletnich testów w terenie i laboratorium, w różnych warunkach klimatycznych glebowych Republiki Armenii;
 - b) pozytywna opinia specjalistyczna wydana przez upoważniony organ opieki zdrowotnej, ochrony środowiska, rolnictwa, nauki oraz edukacji;
 - 2) do państwowej rejestracji produktów ochrony roślin nowo syntezowanych, testowanych i stosowanych w innych krajach:
 - a) nazwa handlowa, substancja aktywna, forma, firma produkująca;
 - b) kraj rejestrujący, data rejestracji, numer rejestracji, włączenie do listy czynnej;
 - c) dawka zastosowania, badany przedmiot, agrofag, data badania, metoda specyfikacji, ilość badań, czas oczekiwania oraz ograniczenia użycia;
 - d) normy higieniczne produktów ochrony roślin (dozwolony dzienny próg poziomu w ludzkim organizmie, dozwolony próg zawartości w glebie, dozwolony próg zawartości w zbiornikach wodnych, dozwolony próg zawartości w powietrzu strefy działania, w atmosferze oraz dozwolony poziom maksymalny w produktach spożywczych)
 - e) metodologie ekspertyz chemicznych dla produktów ochrony roślin oraz określenie osadów, standardy wysokiej czystości substancji aktywnych w danych produktach ochrony roślin.
6. Forma oceny Komisji oraz złożenie dokumentów jest zatwierdzane przez Organ Upoważniony.
7. Testowanie nowych środków ochrony roślin jest przeprowadzane ze środków własnych jednostek fizycznych lub prawnych ubiegających się o rejestrację.
8. Organ upoważniony przyjmuje postanowienie o włączeniu środka ochrony roślin do listy chemicznych i biologicznych środków ochrony roślin

zatwierdzonych do użytku w Republice Armenii, w ciągu dziesięciu dni po otrzymaniu pozytywnej opinii Komisji.

9. Organ upoważniony informuje aplikanta odnośnie rejestracji produktów ochrony roślin lub odmowie, w ciągu trzech dni od otrzymania opinii Komisji.

Artykuł 8. Przepisy dostarczania postanowienia o imporcie środków ochrony roślin

1. W celu importu środków ochrony roślin Organ Upoważniony dostarcza postanowienie w ciągu 24 godzin od otrzymania wyników testowych dla każdego typu środków ochrony roślin wskazanych w oświadczeniu aplikanta;
2. Testowanie środków ochrony roślin jest przeprowadzane ze środków własnych importujących jednostek fizycznych lub prawnych;
3. Postanowienie o imporcie środków ochrony roślin jest dostarczana do jednostek fizycznych lub prawnych jedynie dla środków ochrony roślin ujętych w spisie produktów chemicznych i biologicznych dopuszczonych do użytku przez Republikę Armenii;
4. W celu uzyskania opinii, jednostka fizyczna lub prawna składa następujące dokumenty:
 - 1) wniosek
 - 2) w przypadku jednostek fizycznych – paszport, w przypadku przedsiębiorców – kopie świadectwa;
 - 3) w przypadku jednostek prawnych – kopię świadectwa rejestracji państwowej;
 - 4) opis importowanego środka ochrony roślin (nazwa, kod towarowy działalności gospodarczej, ilość, data wydania, miejsce zamówienia).
5. Postanowienie o imporcie środków ochrony roślin jest sporządzane w trzech egzemplarzach, jeden egzemplarz jest przechowywany przez organ upoważniony, pozostałe dwa są przekazywane aplikantowi.
6. Przekazanie złych informacji w celu uzyskania opinii o imporcie środków ochrony roślin, skutkuje odpowiedzialnością aplikanta, zgodną z procedurą określoną przepisami prawnymi Republik Armenii.
7. Odmowa dostarczenia postanowienia o imporcie środków ochrony roślin jest odwoływalna na drodze prawnej.
8. Brak wymaganych dokumentów określonych Prawem lub negatywne wyniki testowania środków ochrony roślin mogą być uznane za podstawę odmowy dostarczenia postanowienia o imporcie środków ochrony roślin.

ROZDZIAŁ 4

OBOWIĄZKI OSÓB FIZYCZNYCH I PRAWNYCH ZAANGAŻOWANYCH W ROLNICTWO REPUBLIKI ARMENII

Artykuł 9. Uprawa gruntu, stosowanie nawozów oraz środków ochrony roślin, kontrola przeciwcwastowa

1. Osoby prawne i fizyczne zajmujące się działaniami rolniczymi wdrażają:
 - 1) zintegrowane działania dla podstawowej uprawy przed i po wysiewie, oraz uprawy międzyrzędowej;
 - 2) zintegrowane działania zapobiegania wypłukiwaniu gleby
 - 3) zintegrowane działania zapobiegania wtórnemu zasoleniu
 - 4) utrzymywanie stałego poziomu wód podziemnych, jak również zapobieganie nadmiernej wilgotności podczas irygacji
 - 5) zintegrowane działania dla zachowania przydatnych cech gleby
 - 6) działania ochrony gleby zapobiegające zanieczyszczeniu niebezpiecznymi osadami lub nawozami, chemikaliami lub preparatami bioaktywnymi;
 - 7) zintegrowane działania kompensujące braki głównych elementów odżywczych gleby (azot, fosfor, potas)
 - 8) działania zapewniające bezpieczeństwo fitosanitarne podczas wdrażania zintegrowanych środków fitosanitarnych;

3. Zakazane jest:

- 1) importować, sprzedawać i stosować środki chemiczne i biologiczne, nie będące zawarte w spisie produktów chemicznych i biologicznych dopuszczonych do stosowania na terenie Republiki Armenii, jak również włączonych, lecz przeterminowanych;
- 2) przechowywać nawozy, preparaty chemiczne i biologiczne w magazynach i na terenach, które nie spełniają wymaganych norm fitosanitarnych;
- 3) przechowywać preparaty biologiczne i chemiczne razem z produktami spożywczymi oraz ich wspólny przewóz w jednym opakowaniu;
- 4) sprzedawać produkty rolnicze zawierające niedopuszczalną ilość chemikaliów oraz nawozów.

Artykuł 10. Produkcja, import, sprzedaż oraz utrzymywanie jakości nasion i materiału przeznaczonego do uprawy

1. Osoby fizyczne i prawne zaangażowane w rolnictwo egzekwują:
 - 1) selekcję terenu uprawowego przeznaczonego do produkcji materiału do sadzenia;
 - 2) rotację upraw
 - 3) dostępność świadectw jakości i wielorakich klas nasion oraz materiału przeznaczonego do sadzenia (różnorodność, hybryda, reprodukcja)
 - 4) udostępnienie różnorodności odmian:
 - 5) poprzedzającą wysiew uprawę nasion i materiału przeznaczonego do sadzenia (oczyszczanie, sortowanie, badanie)
 - 6) wdrażanie specjalnych środków oceny pola dostarczającego nasion oraz młodych upraw; badania pola, oceny szczególnej i różnorodnej czystości i ujednolicenia, wystąpienia agrofagów, chorób lub chwastów

- 7) wdrażanie zintegrowanych działań (pakowanie, oznakowywanie, świadectwa jakości i kwarantanny) importu, przewozu, przechowywania, sprzedaży oraz stosowania nasion i materiału przeznaczonego do sadzenia
2. Stosowanie nasion i materiału przeznaczonego do sadzenia nieznanego pochodzenia jest zakazane.

Artykuł 11. Kontrola agrofagów kwarantannowych i niekwarantannowych

1. Osoby fizyczne i prawne zaangażowane w rolnictwo egzekwują:
 - 1) wdrażanie zintegrowanych środków kontroli najbardziej niebezpiecznych agrofagów kwarantannowych i niekwarantannowych, chorób oraz chwastów występujących na terenach rolnych, sadzonkach lub uprawach wieloletnich;
 - 2) nie przekraczanie maksymalnej dozwolonej zawartości osadów chemicznych w glebie i produktach roślinnych;
 - 3) inspekcję i badanie fitosanitarne importowanych roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów podlegających przepisom uważanych za przedmioty kwarantanny.
3. Zakazane jest:
 - 1) stosowanie produktów ochrony roślin, które nie są zarejestrowane centralnie w Republice Armenii, wycofane z użytku, przeterminowane lub stanowią zagrożenie dla zdrowia ludzi i dla środowiska;
 - 2) zaangażowanie osób poniżej 18 roku życia, osób, które nie przeszły badań lekarskich oraz ciężarnych kobiet do prac przy chemikaliach;
 - 3) stosowanie nasion poddanych obróbce jako pokarm lub pasza;
 - 4) importowanie lub eksportowanie roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów podlegających przepisom z obszarów kwarantanny na terytorium Republiki bez świadectwa kwarantanny.

ROZDZIAŁ 5

PRAWA I OBOWIĄZKI OSÓB FIZYCZNYCH I PRAWNYCH W ZAKRESIE KWARANTANNY ROŚLINNEJ I OCHRONY ROŚLIN

Artykuł 12. Prawa osób fizycznych i prawnych

1. Ochrona jest wdrażana przez osoby fizyczne i prawne.
2. W zakresie kwarantanny roślinnej i ochrony roślin osoby fizyczne i prawne mają prawo:
 - 1) odwoływać się od działań Krajowego Inspektoratu ds. Kwarantanny Roślinnej i Ochrony Roślin zgodnie z procedurą określoną przepisami prawnymi Republiki Armenii;
 - 2) otrzymać od nadzorujących władz stosowne wyjaśnienie odnośnie swoich praw;

- 3) nie przestrzegać tych wymogów inspektorów krajowych, które przekraczają ich kompetencje.

Artykuł 13. Obowiązki osób fizycznych i prawnych

Osoby fizyczne i prawne zajmujące się produkcją, przetwarzaniem, przechowywaniem, transportem oraz sprzedażą roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów podlegających przepisom będą:

- 1) zapewniać egzekwowanie przepisów fitosanitarnych określonych prawnie;
- 2) nie utrudniać badań działań fitosanitarnych prowadzonych przez Krajowy Inspektorat ds. Kwarantanny Roślinnej i Ochrony Roślin;
- 3) dostarczać próbki do testów fitosanitarnych zgodnie z procedurami określonymi prawnie;
- 4) egzekwować wdrażanie środków zapobiegania agrofagom dla roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów podlegających przepisom, mające na celu wyeliminowanie z zajętych terenów;
- 5) importować, eksportować, re-eksportować lub dokonywać transportu roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów podlegających przepisom zgodnie z niniejszym Prawem i innymi aktami prawnymi;
- 6) eksportować, importować rośliny i produkty roślinne, które podlegają kontroli fitosanitarnej w przypadku istnienia świadectwa fitosanitarnego;
- 7) importować rośliny, produkty roślinne i inne przedmioty podlegające przepisom przy dostępności stosownych dokumentów towarzyszących, weryfikujących ich rejestrację i stosowanie w kraju eksportującym;
- 8) importować eksportować, produkować, przetwarzać, sprzedawać i przewozić jedynie te rośliny, produkty roślinne i inne przedmioty podlegające przepisom, które przeszły testy fitosanitarne;
- 9) importować, eksportować i sprzedawać produkty ochrony roślin zarejestrowane w Republice Armenii, dopuszczone do stosowania i odpowiadające wymaganym opisom;
- 10) wdrażać inne czynności zalecane niniejszym Prawem.

ROZDZIAŁ 6

KONTROLA PAŃSTWOWA NAD KWARANTANNĄ ROŚLIN I OCHRONA ROŚLIN

Artykuł 14. Funkcje krajowego inspektoratu kwarantanny roślinnej i ochrony roślin

Krajowy inspektorat kwarantanny roślinnej i ochrony roślin:

- 1) wdraża programy Ochrony Roślin i Kwarantanny;
- 2) weryfikuje zgodność importowanych tranzytowych przesyłek roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów podlegających przepisom ze świadectwami fitosanitarnymi wydanymi przez kraj eksportujący;

- 3) kontroluje w ramach swoich kompetencji proces przechowywania, transportowania, sprzedaży oraz stosowania produktów ochrony roślin i nawozów, jak również sprawdza dopuszczalne zawartość osadową pestycydów, azotanów i innych związków chemicznych;
- 4) przeprowadza na terytorium Republiki Armenii regularny monitoring w celu wykrycia agrofagów kwarantannowych i zapobiegania ich rozprzestrzenianiu;
- 5) analizuje sytuację fitosanitarną roślin ogrodniczych i ozdobnych oraz lasów, w razie konieczności informuje władze krajowe i lokalne władze samorządowe, jak również osoby fizyczne i prawne odnośnie wykrycia, zapobiegania i rozprzestrzeniania się agrofagów;
- 6) sporządza spis agrofagów kwarantannowych i nie podlegających przepisom agrofagów niekwarantannowych, które nie występują, lub mają ograniczone występowanie na terytorium Republiki Armenii, w oparciu o analizę zagrożenia agrofagiem i przekazuje go do zatwierdzenia organowi upoważnionemu;
- 7) podejmuje działania zapobiegania sprzedaży, stosowania produktów ochrony roślin, które nie są zarejestrowane, są wycofane z użycia, szkodliwe dla zdrowia populacji oraz środowiska, jak również kontroluje działania podejmowane z naruszeniem przepisów rolnych;
- 8) asystuje jednostkom prawnym i osobom fizycznym we wdrażaniu środków ochrony roślin w terenie, produkcji, aspektach handlowych i magazynowych i innych przedmiotów podlegających przepisom;
- 9). wydaje zezwolenia importowe i świadectwa fitosanitarne w celach importu, eksportu i reeksportu roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów podlegających przepisom, których forma i procedury przydzielania są zdefiniowane przepisami Republiki Armenii;
- 10) przeprowadza nadzór nad uprawą gruntu, produkcją, importem, sprzedażą, kontrolą jakości nasion i materiału przeznaczonego do sadzenia, stosowaniem nawozów i działaniami zwalczającymi choroby przewlekłe i choroby kwarantanny roślinnej, agrofagi i chwasty.

Artykuł 15. Prawa Krajowego Inspektoratu Kwarantanny Roślinnej i Ochrony Roślin

Inspektorzy Krajowi ds. Kwarantanny Roślinnej i Ochrony Roślin mają prawo do:

- 1) nadzorowania wdrażania działań ustalonych przepisami fitosanitarnymi w terenie, produkcji, handlu i powierzchniach magazynowych i innych przedmiotach podlegających przepisom jednostek fizycznych i prawnych;
- 2) wymagania świadectwa fitosanitarnego od jednostek fizycznych i prawnych przy imporcie roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów podlegających przepisom;
- 3) nadzorowania dezynfekcji roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów podlegających przepisom zgodnie z przepisami fitosanitarnymi;
- 4) przeprowadzania inspekcji zgodnie z prawem dotyczącym „Organizowania i wdrażania inspekcji na terenie Republiki Armenii”;
- 5) sprawdzania zgodności tranzytu i przesyłek reeksportowych roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów podlegających przepisom z

- przepisami fitosanitarnymi w przypadkach ustalonych niniejszym Prawem i innymi aktami prawnymi;
- 6) sprawdzania wdrażania przepisów fitosanitarnych w punktach zajmujących się handlem produktów roślinnych, nasion i materiału przeznaczonego do sadzenia, zakazywania sprzedaży produktów roślinnych, nasion i materiału przeznaczonego do sadzenia nie odpowiadających przepisom fitosanitarnym. Produkty roślinne, które zostały uznane za nieodpowiednie pod względem fitosanitarnym, powinny być przesłane do przetworzenia technicznego lub likwidacji, a nasiona i materiał przeznaczony do sadzenia do dezynfekcji lub likwidacji;
 - 7) przeprowadzania państwowej kontroli fitosanitarnej roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów podlegających przepisom przez graniczne punkty kontroli;
 - 8) dostarczania instrukcji i przeprowadzania kontroli ich wypełniania na obszarach kwarantanny w celu wyeliminowania ujawnionych naruszeń i trudności odnoszących się do kwarantanny roślinnej i przepisów ochrony roślin.

Artykuł 16. Obowiązki i powinności Krajowego Inspektoratu Kwarantanny Roślinnej i Ochrony Roślin

1. Inspektor Krajowy ds. Kwarantanny Roślinnej i Ochrony Roślin:
 - 1) dokonuje inspekcji importowanych i eksportowanych roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów podlegających przepisom w granicznych punktach kontroli, jak również weryfikuje ich zgodność z przedstawionymi dokumentami, pobiera próbki do testów fitosanitarnych zgodnie z ustalonymi procedurami;
 - 2) wystawia świadectwo fitosanitarne oraz zezwolenie na import jednostkom fizycznym i prawnym podczas eksportu, importu i reeksportu roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów podlegających przepisom;
 - 3) nie ujawnia poufnych informacji dotyczących jednostek fizycznych i prawnych;
 - 4) pokrywa straty i zniszczenia spowodowane na niekorzyść jednostek fizycznych i prawnych w wyniku jego winy;
 - 5) analizuje sytuację fitosanitarną roślin rolniczych i ozdobnych oraz lasów i, jeśli konieczne, informuje władze krajowe i lokalne władze samorządowe, jak również jednostki fizyczne i prawne odnośnie wykrycia agrofaga, zapobiegania rozprzestrzenieniu i zintegrowanych działaniach kontrolnych;
 - 6) kontroluje sprzedaż i stosowanie środków ochrony roślin, które nie są zarejestrowane, są wycofane z użytku lub zakazane;
 - 7) sprawdza dopuszczalną rezydualną zawartość pestycydów, azotanów, i innych związków chemicznych w produktach roślinnych podczas sprzedaży;
 - 8) kontroluje proces eksportu i importu roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów podlegających przepisom na terytorium Republik Armenii, mając na celu zapobiegnięcie zawleczeniu agrofagów kwarantannowych;

- 9) kontroluje proces eksportu i importu roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów podlegających przepisom z terytorium Republiki Armenii, mając na celu zapewnienie zgodności z wymogami fitosanitarnymi kraju importującego;
- 10) w czasie wykonywania swoich obowiązków ubrany jest w stój jednolity.

2. Zgodnie z Prawem, krajowy inspektor kwarantanny i ochrony roślin ponosi odpowiedzialność za nieprawidłowe sprawowanie swoich obowiązków, wykraczanie poza kompetencje, ujawnianie informacji zawierających tajemnice państwowe i handlowe.

Artykuł 17. Rejestracja państwowa jednostek fizycznych i prawnych wytwarzających, sprzedających, importujących oraz eksportujących rośliny, produkty roślinne i inne produkty podlegające przepisom

1. W zakresie kwarantanny roślinnej i ochrony roślin, jednostki fizyczne i prawne wytwarzające, sprzedające, importujące oraz eksportujące dla celów komercyjnych rośliny, produkty roślinne i inne produkty podlegające przepisom, powinny być zarejestrowane przez Krajowy Inspektorat Kwarantanny Roślinnej i Ochrony Roślin organu upoważnionego na drodze wpisu w rejestrze (zwanym dalej „rejestrem”);
2. Data rejestracji powinna być corocznie odnawiana;
3. Organ upoważniony zatwierdza formę i procedurę rejestracji.

ROZDZIAŁ 7

OGŁOSZENIE KWARANTANNY ROŚLINNEJ ORAZ DZIAŁANIA UNIEWAŻNIAJĄCE

Artykuł 18. Deklaracja Kwarantanny Roślinnej

1. Organ Upoważniony przedstawia propozycję ogłoszenia kwarantanny roślinnej Rządowi Republiki Armenii, w oparciu o ocenę będącą wynikiem monitoringu wdrożonego na terytorium Republiki Armenii przez Krajowy Inspektorat Kwarantanny Roślinnej i Ochrony Roślin w celu wykrycia, wyeliminowania i zapobiegnięcia rozprzestrzenienia się agrofagów kwarantanny roślinnej;
2. Kwarantanna roślinna jest ogłaszana na terytorium republiki, **marz**, społeczności, w sąsiedztwie lub na terenach organizacji lub ich części;
3. Wykryte agrofagi, poziom zajęcia, ocena możliwych szkód, granice kwarantanny, spis zaproponowanych działań, organy wdrażające oraz udział jednostek fizycznych i prawnych, powinny być określone w ocenie;
4. Tymczasowa grupa robocza z udziałem przedstawicieli władz państwowych i lokalnych organów samorządowych jest powoływana zgodnie z decyzją organu upoważnionego;
5. Organ upoważniony zatwierdza spis działań kwarantannowych;

6. W przypadku ogłoszenia kwarantanny, wstrzymany jest odpływ roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów podlegających przepisom, jak również wjazd i wyjazd pojazdów związanych z ostatnimi wymienionymi;
7. Pododdział regionalny Krajowego Inspektoratu Kwarantanny Roślinnej i Ochrony Roślin przeprowadza działania fitosanitarne w strefie kwarantanny w celu wyeliminowania agrofaga kwarantannowego, dezynfekcji przedmiotów podlegających przepisom w celu zapobiegnięcia rozprzestrzenienia się agrofaga kwarantannowego na terytorium Republiki Armenii;
8. Przemieszczanie roślin, produktów roślinnych, nasion oraz materiału przeznaczonego do sadzenia ze strefy kwarantanny będzie przywrócone po kontroli Inspektoratu Kwarantanny Roślinnej i Ochrony Roślin;
9. Przemieszczanie nasion i materiału przeznaczonego do sadzenia ze strefy kwarantanny bez świadectwa fitosanitarnego jest zakazane. Produkty przemieszczane bez świadectwa powinny być zdezynfekowane lub, jeżeli konieczne, zniszczone;
10. Zakładanie młodych upraw w strefie kwarantanny, na nie przebadanych terenach, terenach bliskich zainfekowanym uprawom wieloletnim oraz zbiór szczepów i materiałów z nie przebadanych terenów, bez dokumentu wydanego przez Krajowy Inspektorat Kwarantanny Roślinnej i Ochrony Roślin jest zakazane.
11. Każda młoda uprawa otrzyma dziennik kontroli kwarantannowej w celu rejestracji wyników badań kwarantannowych hodowanego i sprzedawanego materiału przeznaczonego do sadzenia oraz informacji dotyczącej braku agrofaga kwarantannowego i koniecznych działań;
12. Jednostki fizyczne i prawne zaangażowane w produkcję, zbiór, transport, przechowywanie oraz sprzedaż roślin, produktów roślinnych, nasion oraz materiału przeznaczonego do sadzenia opracowują i wdrażają działania kontroli agrofaga przy bezpośredniej kontroli Krajowego Inspektoratu Kwarantanny Roślinnej i Ochrony Roślin.

Artykuł 19. Działania kontrolne stosowane w strefie kwarantanny

1. W strefie kwarantanny stosowane są następujące działania:
 - 1) Dezynfekcja (dezynsekcja) lub wyeliminowanie roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów podlegających przepisom
 - 2) Przeniesienie roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów podlegających przepisom ze strefy kwarantanny, jak również wjazd i wyjazd środków transportu powiązanych z nimi jest ograniczone lub zakazane.
2. Inspektor krajowy ds. kwarantanny roślinnej i ochrony roślin dostarczy instrukcje dotyczące egzekwowania niniejszego Prawa i kontroli jego wdrażania;

3. Kwarantanna roślinna jest odwołana w przypadku wyeliminowania agrofaga oraz wdrożenia stosownych działań, przy rekomendacji organu upoważnionego, opartej na ocenie Krajowego Inspektoratu Kwarantanny Roślinnej i Ochrony Roślin;
4. Informacje dotyczące ogłoszenia kwarantanny i jej odwołania powinny być przekazywane drogą radiową, telewizyjną, lub za pośrednictwem innych mediów masowych.

ROZDZIAŁ 8

KONTROLA FITOSANITARNA IMPORTOWANYCH, EKSPORTOWANYCH, PRZEWOŻONYCH I REEKSPORTOWANYCH ROŚLIN, PRODUKTÓW ROŚLINNYCH I INNYMI PRZEDMIOTÓW PODLEGAJĄCYCH PRZEPISOM

Artykuł 20. Kontrola fitosanitarna roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów podlegających przepisom importowanych do i eksportowanych z Republiki Armenii

- 1) Wwóz roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów podlegających przepisom na teren Republiki Armenii przez graniczne punkt kontroli jest dozwolony jedynie po przeprowadzeniu inspekcji fitosanitarnej.
- 2) Odprawa celna roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów podlegających przepisom następuje jedynie po inspekcji fitosanitarnej, o ile dostępny jest certyfikat świadczący zgodność z normami fitosanitarnymi.
- 3) Import roślin rolniczych, leśnych lub ozdobnych i ich produktów na teren Republiki Armenii jest dozwolony, jeśli dostępne są świadectwo fitosanitarne wydane przez kraj eksportujący oraz świadectwo fitosanitarne na import wydane przez Krajowy Inspektorat Kwarantanny Roślinnej i Ochrony Roślin, z wyjątkiem bagażu towarzyszącego o wadze mniejszej niż 50 kg (z wyłączeniem nasion i materiału przeznaczonego do sadzenia).
- 4) Rośliny, produkty roślinne i inne przedmioty podlegające przepisom importowane z dla celów wystawienniczych podlegają inspekcji fitosanitarnej i ekspertyzie fitosanitarnej przeprowadzonej w granicznych punktach kontroli Republiki Armenii
- 5) Jednostki fizyczne dostarczają, będące bagażem podręcznym rośliny, produkty roślinne i inne przedmioty podlegające przepisom, o minimalnej wadze 10kg, do kontroli fitosanitarnej w granicznych punktach kontroli.
- 6) Krajowy inspektor ds. kwarantanny roślinnej i ochrony roślin zabrania wwozu roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów podlegających przepisom na teren Republiki Armenii w przypadku wykrycia organizmów kwarantannowych.
- 7) Krajowy inspektor ds. kwarantanny roślinnej i ochrony roślin określa obecność agrofaga w roślinach, produktach roślinnych i innych przedmiotach podlegających przepisom importowanych przez graniczne punkty kontroli w ciągu 24 godzin po otrzymaniu dokumentów koniecznych dla każdej przesyłki i po pobraniu próbek, następnie niezwłocznie wydaje świadectwo fitosanitarne importu.

8) Inspekcja importowanych roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów podlegających przepisom jest dokonywana przez krajowego inspektora ds. kwarantanny roślinnej i ochrony w granicznych punktach kontroli przed rozładunkiem środka transportu dla celów inspekcji celnej, natomiast próbki do testów fitosanitarnych są pobierane po rozładunku, zgodnie z procedurami zatwierdzonymi przez Rząd Republiki Armenii.

10) Krajowy inspektor ds. kwarantanny roślinnej i ochrony roślin opatruje pieczęcią dokumenty towarzyszące importowanej przesyłce, która przeszła test fitosanitarny.

11) Rośliny, produkty roślinne i inne przedmioty podlegające przepisom, importowane z krajów, w których występują agrofagi, nie zarejestrowane w Republice Armenii, winny być poddane ekspertyzie fitosanitarnej

12) Jedna kopia dokumentów (świadectw) wydanych przez krajowego inspektora ds. kwarantanny roślinnej i ochrony roślin, winna być dołączona do dokumentów towarzyszących przesyłce, jedna powinna być przechowywana przez krajowego inspektora ds. kwarantanny roślinnej i ochrony roślin.

13) W przypadku reeksportu roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów podlegających przepisom, świadectwo reeksportowe jest wydawane, zgodnie z wymogami kraju importującego.

Artykuł 21. Kontrola Fitosanitarna Eksportowanych Roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów podlegających przepisom

1. Eksport roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów podlegających przepisom, jest realizowany zgodnie z wymogami fitosanitarnymi państwa importującego i jest dozwolony w przypadku dostępności świadectwa fitosanitarnego eksportu, które jest wydawane przez Krajowy Inspektorat Kwarantanny Roślinnej i Ochrony Roślin dla każdego typu przesyłki.
2. Eksporter zgłasza krajowemu inspektorowi ds. kwarantanny roślinnej i ochrony roślin wniosek o uzyskanie świadectwa fitosanitarnego eksportu – inspektor rozpatruje wniosek w ciągu trzech dni od daty jego otrzymania i informuje wnioskodawcę o decyzji.
3. Kontrola fitosanitarna eksportowanych przesyłek jest przeprowadzana w punktach początkowego załadunku w granicznych punktach kontroli Republiki Armenii.
4. Świadectwo fitosanitarne eksportu jest wydawane w trzech egzemplarzach, jedna kopia jest wydawana dostawcy, pozostałe są przechowywane przez władze celne inspektoratu krajowego.
5. Świadectwo fitosanitarne eksportu dla roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów podlegających przepisom jest wydawane zgodnie z wymogami fitosanitarnymi państwa importującego.

6. Świadectwo fitosanitarne eksportu dla roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów podlegających przepisom jest uznawane za nieważne w przypadku niezweryfikowanych zmian lub poprawek.
7. Świadectwo fitosanitarne eksportu dla roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów podlegających przepisom jest ważne w terminie 14 dni od daty wydania do czasu opuszczenia państwa.
8. Krajowy inspektor ds. kwarantanny roślinnej i ochrony roślin opatruje pieczęcią dokumenty towarzyszące eksportowanej **przesyłce, która przeszła kontrolę fitosanitarną.**

Artykuł 22. Kontrola fitosanitarna Tranzytu Roślin, Produktów Roślinnych i Innych Przedmiotów Podlegających Przepisom

1. Tranzyt Roślin, Produktów Roślinnych i Innych Przedmiotów Podlegających Przepisom poddawany jest kontroli fitosanitarnej w granicznych punktach kontroli Republiki Armenii, o ile produkty te są zapakowane w zamknięte i opieczętowane opakowania, wykluczające możliwość wycieku.

2. W przypadku, gdy rośliny, produkty roślinne i inne przedmioty podlegające przepisom, znajdują się w opakowaniach lub pojemnikach, z których możliwe jest przeniknięcie agrofaga do środowiska, podlegają one obowiązkowej inspekcji fitosanitarnej.

ROZDZIAŁ 9 DEZYNSEKCJA I TŁUMIENIE ROŚLIN, PRODUKTÓW ROŚLINNYCH I INNYCH PRZEDMIOTÓW PODLEGAJĄCYCH PRZEPISOM

Artykuł 23. Dezynsekcja i tłumienie roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów podlegających przepisom

1. Skażone rośliny, produkty roślinne i inne przedmioty podlegające przepisom, lub te, u których podejrzewa się chorobę, podlegają dezynsekcji lub są tłumione zgodnie z przepisami fitosanitarnymi opartymi na ocenie krajowego inspektora Stacji Kwarantanny, skutkującej ekspertyzą fitosanitarną, mającej zapobiec zawleczeniu i rozprzestrzenianiu się agrofaga i wyeliminowaniu jego zajęcia.

2. Inspektor Krajowy ds. Kwarantanny Roślinnej ocenia konieczność, miejsce (posterunek graniczny, punkt sprzedaży i przyjmowania) oraz metodę dezynsekcji roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów podlegających przepisom.

3. Wydatki związane z dezynsekcją i tłumieniem roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów podlegających przepisom, są przeprowadzane zgodnie z procedurą zatwierdzoną przez przepisy prawne Republiki Armenii.

ROZDZIAŁ 10

ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZWIĄZANA Z NARUSZENIEM NINIEJSZEGO PRAWA

Artykuł 24. Odpowiedzialność związana z naruszeniem niniejszego Prawa

Osoby działające z naruszeniem niniejszego Prawa ponoszą odpowiedzialność na mocy prawnie ustalonych procedur. Odpowiedzialność stosowana za naruszenie prawodawstwa kwarantanny roślin i ochrony roślin nie wyłącza odpowiedzialności związanej z usunięciem naruszenia i rekompensatą za szkodę

ROZDZIAŁ 11

WARUNKI KOŃCOWE

Artykuł 25. Uprawomocnienie

- a. Obecne Prawo wejdzie w życie po upływie 10 dni od daty jego publikacji.
 1. Prawo Republiki Armenii dotyczące „Ochrony Roślin i Kwarantanny Roślinnej Nr HO – 46, z 20 marca, 2000 jest uznawane za nieważne od czasu uprawomocnienia się obecnego Prawa.

**PREZYDENT REPUBLIKI ARMENII
R. KOCHARYAN**

**16 grudnia, 2006
Erewań**